

Met fokken op voerefficiëntie naar een hoger voersaldo

De hoeveelheid melk die wordt geproduceerd uit een kilo voer verschilt sterk van koe tot koe. Een belangrijk deel van deze verschillen is erfelijk bepaald. Met de fokwaarde voerefficiëntie maakt CRV het gemakkelijk om via fokkerij de voerefficiëntie te verhogen.

‘**D**at voerkosten voor een belangrijk deel de kostprijs van een liter melk bepalen, weet iedere veehouder’, vertelt Tonnie Vissers, specialist veestapelmanagement bij CRV. ‘Maar als het gaat om verbetering van de voerefficiëntie, wordt vooral naar het rantsoen gekeken. Veel veehouders weten nog niet dat fokkerij hieraan een belangrijke bijdrage kan leveren.’ Om fokken op voerefficiëntie gemakkelijk te maken heeft CRV de fokwaarde voerefficiëntie ontwikkeld. Deze nieuwe fokwaarde geeft aan hoeveel kilogrammen melk de dochters van de ene stier meer halen uit een kilo voer dan de dochters van een andere stier. ‘De fokwaarde voerefficiëntie is een relatieve index met een gemiddelde van 100, net zoals de fokwaarden voor bijvoorbeeld gezondheids- en exterieurkenmerken. Hierbij staat een score boven de 100 voor een betere voerefficiëntie en een score onder de 100 voor een minder goede voerefficiëntie’, legt Vissers uit. ‘Iedere vier punten in de fokwaarde van een stier staat voor twee procent meer melk uit hetzelfde voer bij zijn dochters’, geeft hij aan. Wat dit in de praktijk betekent, licht de specialist veestapelmanagement toe aan de hand van de stieren Endless

Thijs van Gastel: ‘Voerefficiëntie wordt belangrijker’

‘Voerkosten bepalen voor een groot deel onze kostprijs. Dus als fokkerij ons kan helpen om meer melk uit voer te halen, dan is dat hartstikke interessant’, stelt melkveehouder Thijs van Gastel uit Nispen. Zijn bedrijf is een van de bedrijven waar in samenwerking met CRV de voeropname wordt gemeten. Op het bedrijf lopen 170 koeien die met robots worden gemolken en tekenen voor een rollend jaargemiddelde van 12.006 kilo melk met 4,17% vet en 3,65% eiwit. Van Gastel heeft inmiddels bijna twee jaar praktijkervaring met voeropnamegegevens. ‘We zien grote verschillen in voeropname, maar daarbij is er beslist geen direct verband

met melkproductie. Ik zie koeien die met 55 kilo ruwvoer meer melk produceren dan dieren van vergelijkbare leeftijd en in een vergelijkbaar lactatiestadium die 75 kilo ruwvoer vreten’, vertelt hij. ‘Bovendien kan ik aan de buitenkant van koeien nog steeds niet zien hoe efficiënt ze zijn’, aldus de veehouder, die ook dieren uit het fokprogramma van CRV op stal heeft. ‘Het is mooi dat we daardoor ook inzicht krijgen in de prestaties van stiermoeders als het gaat om voerefficiëntie’, vindt hij. ‘Voerefficiëntie wordt een steeds belangrijker kengetal’, stelt Van Gastel. ‘Koeien die voer efficiënt omzetten in melk, zijn goed voor de portemonnee van de veehouder en ze pro-

duceren per kilo melk minder stikstof en broeikasgas. Met fokken op voerefficiëntie hebben we een goed verhaal naar de burger.’

en Jacuzzi. Zij hebben beide een fokwaarde voerefficiëntie van 112 en zijn daarmee de toppers in het aanbod. 'Een fokwaarde van 112 betekent dat de dochters van Endless en Jacuzzi gemiddeld 6 procent meer melk uit dezelfde hoeveelheid voer maken dan de dochters van een stier met een fokwaarde van 100. Bij een productie van 10.000 kg melk per jaar komt dat neer op 600 kg extra melk. Bij een melkprijs van 30 cent is dat 180 euro extra voersaldo per koe per jaar', rekent Vissers voor.

Gebaseerd op praktijkmetingen

De fokwaarde voerefficiëntie van CRV is gebaseerd op metingen aan duizenden koeien. Zo is op vijf praktijkbedrijven een systeem voor de registratie van voeropname geïnstalleerd. Door gegevens over voeropname en melkproductie te koppelen aan afstammingsgegevens kunnen betrouwbare fokwaarden worden berekend. Onder veehouders leeft het vooroordeel dat fokken op voerefficiëntie kleine iele koetjes zal opleveren. 'Sommigen hebben het over geitenfokkerij', vertelt Vissers met een glimlach. 'Dat is niet wat wij zien op de meetbedrijven', weerlegt hij deze veronderstelling. 'We zien zware koeien met een hoge voerefficiëntie, maar ook kleine koeien met een lage voerefficiëntie. En we zien koeien met een gelijk lichaamsgewicht die grote verschillen in voerefficiëntie laten zien.'

Ook het vooroordeel dat fokken op voerefficiëntie ten koste zou gaan van de gezondheid en levensduur van de koeien, is volgens Vissers niet op feiten gebaseerd. 'Voerefficiëntie is een onderdeel van een fokdoel dat uit veel meer kenmerken bestaat. Zo scoren alle stieren in het aanbod van CRV ook positief op het kengetal CRV Gezondheid. 'Voor de stieren Endless en Jacuzzi is dit respectievelijk +8 en +6 procent', geeft hij als voorbeeld. 'Geen veehouder zal een stier willen gebruiken die extreem hoog scoort op voerefficiëntie maar op andere belangrijke kenmerken steken laat vallen.'

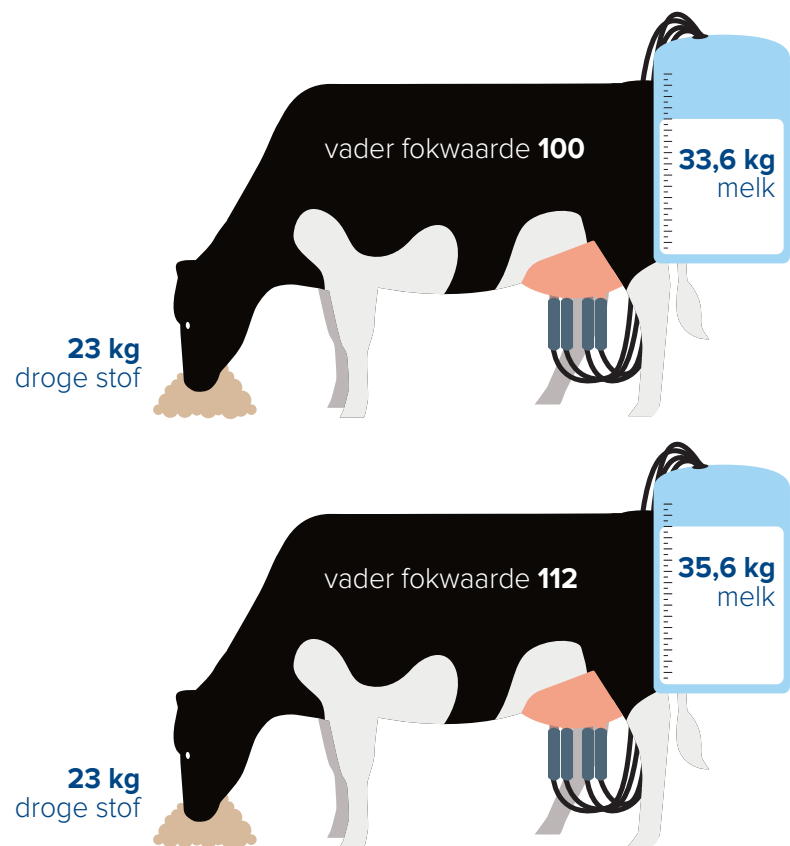
Levensduur en Inet in CRV Efficiëntie

Naast een fokwaarde voor voerefficiëntie berekent CRV het kengetal CRV Efficiëntie. 'Dit fokkerijgetal is een combinatie van de fokwaarden voor voerefficiëntie, levensduur en Inet', vertelt Vissers. 'De totale efficiëntie van de benutting van de hoeveelheid voer die een koe in haar leven opneemt, wordt namelijk niet alleen bepaald door de voerefficiëntie. Een vaars met een extreem hoge voerefficiëntie die na één lijst alweer wordt afgevoerd, is natuurlijk nooit efficiënt', geeft de specialist veestapelmanagement aan. 'Daarom is levensduur een zeer belangrijk onderdeel van CRV Efficiëntie. En ook Inet, als kengetal voor de economische productie van kilogrammen vet en eiwit, speelt een belangrijke rol. Het is dus de combinatie van een prima productie, een hoge levensduur en een hoge voerefficiëntie die de veehouder het maximale rendement geeft', aldus Vissers.

Overigens is er een sterk verband tussen de fokwaarde voerefficiëntie en het kengetal CRV Efficiëntie. Zo zijn Endless met +20 en Jacuzzi met +21 procent (op roodbontbasis) ook op dit kenmerk de toppers in het aanbod. 'De fokwaarde voerefficiëntie komt op het juiste moment', denkt Vissers. 'De voerkosten stijgen en fokken op voerefficiëntie is een goed antwoord op actuele maat-

Fokwaarde 112: 180 euro hoger voersaldo

De dochters van een stier met een fokwaarde van 112 voor voerefficiëntie halen 6 procent meer melk uit een kilo droge stof voer dan de dochters van een stier met een fokwaarde van 100. Bij een opname van 23 kg droge stof voer komt dat neer op 2 kg extra melk per dag en ongeveer 600 kg melk extra in 305 dagen. Bij een melkprijs van 30 cent is dat een extra voersaldo van 180 euro per koe per jaar.

schappelijke discussies. Efficiënter producerende koeien realiseren een betere benutting van eiwit van eigen land en stoten minder stikstof en methaan uit. Zo kunnen we met fokkerij ook een bijdrage leveren aan een milieuvriendelijker melkveehouderij.' |

Bezoek de website voor meer informatie

Wilt u meer weten over de fokwaarde voerefficiëntie? Op de website van CRV leest u meer over de achtergronden. Op de website staat ook een filmpje waarin veehouders vertellen over het meten van voeropname op hun bedrijf. Kijk op: www.crv4all.nl/service/voerefficiëntie/ of www.crv4all.be/service/voerefficiëntie